

Nieuwsbrief september 2019

Jacob van Deventer, een man met een plan

U kent hoogstwaarschijnlijk de kaart van Schoonhoven van Jacob van Deventer uit 1558, maar vast niet zo goed als Reinout Rutte. Rutte maakte een uitvoerige studie van de 226 stadsplattegronden en komt er op **donderdagdag 26 september** in het ARTO-theater over vertellen.

Het ARTO-theater, Het Klooster 5 in het historische centrum van Schoonhoven, is vanaf dit seizoen de nieuwe locatie voor de maandlezingen. Vanaf 19.30 uur is de bar geopend voor bijv. een kopje koffie. De lezing begint om 20.00 uur.

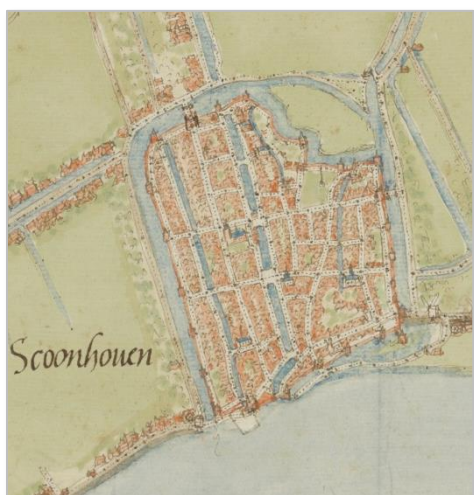
De zestiende-eeuwse cartograaf Jacob van Deventer, een man met een plan

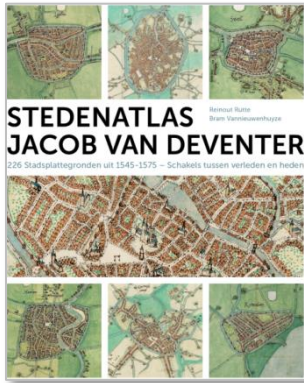
Halverwege de zestiende eeuw bracht Jacob van Deventer minstens 226 steden van de Lage Landen in kaart. Dat was een unieke en grootse prestatie: de man slaagde er niet alleen in om talloze steden - van Groningen in het noorden van Nederland tot Hesdin en Thionville in Noord-Frankrijk - te bezoeken, maar ook om van al die steden uiterst fraaie, uniforme en accurate plattegronden te tekenen. Voor vele steden is het overigens de oudst bewaarde kaart. Het zijn daarom onschatbare bronnen voor

onderzoek naar de wordingsgeschiedenis en ruimtelijke structuur van onze historische steden en naar hun onmiddellijke omgeving.

Wie Jacob van Deventers kaarten echter ten volle wil benutten, moet in de huid kruipen van de cartograaf en trachten te begrijpen hoe en waarom hij dat immense stadscartografische project heeft uitgevoerd. Dat is niet evident, want er bestaan nog veel mysteries rond Van Deventer: een deel van de kaarten is nog steeds spoorloos, we weten niet precies hoe en wanneer hij de kaarten heeft gemaakt en ook zijn biografie vertoont nog vele hiaten. Er is al heel vaak gezegd en geschreven dat Jacob van Deventers stadsplattegronden militaire, zelfs geheime kaarten waren en dat de man haast geruisloos te werk ging. In deze lezing

wordt dat beeld bijgesteld: er zal worden betoogd dat Jacob van Deventer mogelijk zelf het initiatief heeft genomen om de steden van de Lage Landen in kaart te brengen en dat hij beroep heeft gedaan op een uitgebreid netwerk van kennissen, vakgenoten, staatsmannen en lokale contactpersonen om de kaarten te realiseren.

Te koop

De lezing is gebaseerd op het onderzoek dat werd gevoerd voor de publicatie van de *Stedenatlas Jacob van Deventer. 226 stadsplattegronden uit 1545-1575. Schakels tussen verleden en heden* (Uitgeverij Thoth 2018), waarin de originele kaarten voor het eerst samen zijn uitgegeven, geanalyseerd en vergeleken.

De stedenatlas wordt op deze avond te koop aangeboden door onze eigen Bruna-boekhandelaar voor € 119,50, maar dan wel met een handtekening van de auteur.

Noteer en reserveer

Reserveer donderdag **31 oktober** voor de lezing van Ad de Vaal over de Instructiecompagnie, donderdag **28 november** voor de lezing van Rene Kappers en Dick Mentink over de vroegste stadsrechten van Schoonhoven en

donderdag **12 december** om Arnold Carmiggelt te horen over de archeologie van de stad Rotterdam. De lezingen starten telkens om 20.00 uur in het ARTO-theater

Het negende zilvercahier 'zilvermidgeslacht Van Geelen'

Zondagmiddag 22 september 2019 wordt in het Nederlands Zilvermuseum HVS Zilvercahier nr. 9 gepresenteerd. Ons lid Ferry Mol schreef zilvercahier #9: **Het zilvermidgeslacht Van Geelen in Schoonhoven.**

Met enige trots verzorgt de HVS op zondag 22 september 2019 voor leden en belangstellenden de presentatie van deze publicatie. U bent van harte welkom in het Nederlands Zilvermuseum in Schoonhoven.

13.30 Inloop Nederlands Zilvermuseum en de Zilverlounge, ontvangst met koffie, thee en frisdrank

14.00 Opening door het bestuur van de HVS.

Rene Kappers - De Van Geelen's in het vak.

De geschiedenis van een typische dynastie van vakmensen in Schoonhoven

Ferry Mol overhandigt -na een korte inleiding- enkele exemplaren van zilvercahier #9.

En vanaf ca. 15.00 uur heffen we graag een glas op deze mooie genealogie. De HVS biedt iedereen een Argentum-biertje aan uit onze eigen stadsbrouwerij.

Na afloop is er een rondleiding door het museum voor belangstellenden (met museumjaarkaart of entreebewijs).

Bij goed weer en voldoende belangstelling is er na afloop ook de mogelijkheid een wandeling te maken naar de oudste zilvermidswerkplaats in Schoonhoven, nu van Marianne Klarenbeek, maar in 1857 (!) gebouwd door goudsmid Isaac Cornelis van Sonsbeek (1824-1899). Van Sonsbeek was in dat jaar getrouwd met Elisabeth Petronella van Geelen (1825-1898) dochter van Pieter van Geelen.

Oude Hollandse Waterlinie

De komende jaren zullen er - bij de herdenking van 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie, het Rampjaar, 1672, weet u nog - allerlei activiteiten plaatsvinden die ons letterlijk of figuurlijk langs de (resten) van de Oude Hollandse Waterlinie leidt. Op **5 oktober** bijvoorbeeld is er in Gouda om 14.00 uur een wandeling langs plekken die met de Waterlinie te maken hebben. Deelname kost slechts €3,50, meer informatie en opgave via <https://www.oudehollandsewaterlinie.nl/gouda-en-de-oude-hollandse-waterlinie/>

Open Monumentendag 2019

Het is u vast niet ontgaan dat er zaterdag 14 september een bijzondere activiteit in de stad was: Open Monumentendag. Marco Oudshoorn had - met hulp van velen - een interessant programma in elkaar gezet. Veel bezoekers maakten van de gelegenheid gebruik om de Grote Kerk te bekijken. De mensen die ook nog de toren beklommen hadden een fantastisch uitzicht over Schoonhoven en 'ommelanden'.

